

ρίω καὶ τῇ ναυτιλίᾳ, ἡ ἐκ τοῦ μηδενὸς δημιουργηθεῖσα εἰς μέγαν ἐκπολιτιστικὸν παράγοντα τῆς Ἀνατολῆς καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ παντοίων ἐχθρῶν ὑπονομευομένη, καταδωκομένη, πολεμουμένη, ἀλλ' ἐν τοῖς διαμένουσα κραταὶ καὶ ἀκατάβλητος. Ἡ Μεγάλη αὕτη Ἑλλάς ἀποτελεῖ τὸ ἀληθὲς «ἐν τῷ ἐμπορίῳ μεγαλῆτον τοῦ Ἑλληνισμοῦ».

Ἐν Πάτραις.

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ

Ἡ ΩΙΔΗ ΤΗΣ ΑἸΔΟΝΟΣ

Τῶν εὐημεριῶν τὰς ὥρας νύκτας, τὸν αἶθριον καὶ γλυκὺν Οὐρανόν, τὴν αὔραν τῆς ἀνοξέως καὶ τὴν δρόσον τῆς πρωῆας ἐν τῇ ποικιλίᾳ τῶν δένδρων, δασέων θάμνων καὶ δρυμῶνων θαυμασιῶς συμπληροῖ καὶ εὐφραίνει ἡ ᾠδὴ τῆς αἰδόνος: εἰκὼν τῆς φύσεως ἐκλαμπρος, ἀμίμητος καὶ ἀπαράμιλλος. Καὶ ὄντως μὲ πόσῃν ἐνδόμυχον εὐχαρίστησιν δὲν ἀκούομεν τὸ ἄσμα τῆς γλυκυφώνου ἀοιδοῦ τῶν δασῶν, ἥτις κατὰ πολὺ ὑπερβάλλει ὅλους τοὺς περωτοὺς ἀοιδοῦ διὰ τῆς πληρεστάτης ἐνώσεως τῶν χρωματισμῶν τοῦ λάρυγγος τῶν πτηνῶν καὶ διὰ τῆς ἀξιοθαυμάστου μεταλλαγῆς τῆς μελωδίας αὐτῆς. Τὸ μαγευτικὸν αὐτῆς «τραγοῦδι» κυριεῦει ὅλων τῶν αἰσθήσεων τοῦ καλῶς ἀκρωμένου, ἐπαναλαμβάνει δὲ σπανίως, καὶ ὅταν τοῦτο συμβῆ, ἐμφυχεῖ ἐκάστοτε μὲ νέον τόνον καλλύνουσα μὲ χάριν τὴν ἐπανάληψιν.

Ὡς βασιλεὺς δὲ τοῦ ἔαρος ἐξάρχει τῆς ᾠδῆς, ἀρχομένη δειλῶς προοιμίου μὲ ἀόριστα ἡμιτόνια, οὕτως εἰπεῖν, ὥσει νὰ ἤθελε νὰ δοκιμάσῃ τὸ μουσικὸν αὐτῆς ὄργανον· ἀλλ' εὐθὺς ὅμως κυριαρχεῖ τῆς ἀμηχανίας, καὶ αἱ μελωδαὶ τοῦ λάρυγγος αὐτῆς ρέουσιν ὀρμητικῶς εἰς τὸ ἀπέραντον μὲ ἀνυπέβλητον ἀφθονίαν λαμπροτάτων φθόγγων, λιγυρῶν, διαυγῶν, αἰωρουμένων στροβίλων καὶ τερετισμάτων, εἰς ἐντελεστάτην ἀκραιότητα καὶ εὐχέρειαν, ὡς πρόσχημα δὲ λαμπρῶν καὶ σαφῶν τόνων εἰς ἐσωτερικὴν κλεισμένην δίεσιν (ἡμιφωνίαν, *mezza voce*), τῆς ὁποίας τὸν τόνον ἐπὶ τοῦ διαγράμματος μάτην ζητεῖ ἡ ἀκοή· καὶ πετομένης, ἀστραπιαίας, ἡχηρᾶς, εὐθείας, ἀνακαμπτούσης καὶ περιφεροῦς ἀγωγῆς, ὥσει θρηνοῦ-

σης ἠπίως καὶ μαλακῶς, συγχωνευομένων ψυχικῶν, μαγευτικῶν καὶ διαπεραστικῶν τόνων, ἀληθεῖς ἀναστεναγμούς τοῦ ἔρωτος καὶ περιπαθείας, οἵτινες εἰσδύονται εἰς τὰς αἰσθήσεις καὶ ὀμιλοῦσι πρὸς τὴν καρδίαν, νὰ διεγείρῃ τὰς αἰσθήσεις βυθιζομένη εἰς προσηγή βαρυθυμίαν. Ἐμπεριέχει εἰς τὸ ἄσμα αὐτῆς πᾶσαν ἔκφρασιν εὐαισθησίας, ἣς τὴν ἐνέργειαν τεχνηέντως διπλασιάζει δι' αἰφνιδίων μεταλλαγῶν καὶ μεταπτώσεων.

Εἰς τοὺς παθητικούς καὶ ψυχικούς τούτους τόνους ἀναγνωρίζομεν εὐκρινῶς τὴν ὀμιλίαν τῶν αἰσθημάτων τοῦ εὐτυχοῦς ἄρρενος, ὅστις προσφέρει ταῦτα εἰς τὴν ἐκλεκτὴν αὐτοῦ, εὐχαριστῶν αὐτὴν ἐπιθυμοῦσαν νὰ διασκεδάσῃ καὶ ἀπολαύσῃ τῆς εὐτυχίας αὐτοῦ.

Ὅταν δὲ διακόπτῃ τὸ ἄσμα διὰ σιγῆς, ἢ ἐνέργειά του ἐπακολουθεῖ καὶ ἀκούει τις τὸ ἀπήχημα τῶν ἀκουσθειῶν μελωδιῶν, αἵτινες εἰσέτι περὶ τὰ ὦτα παραμένουσι, καὶ ἢ ἀπόλαυσις αὕτη εἶνε περιπαθεστέρα, ἐὰν δὲν διαταραχθῇ ὑπ' οὐδεμιᾶς νέας ἐντυπώσεως.

Τὰς διαφόρους ψυχικὰς διαθέσεις τῆς ἀηδόνας ἀναγνωρίζομεν διὰ τῶν μονήρων ἰδιορρύθμων τόνων αὐτῆς, ἐξ ὧν ὁ μᾶλλον ἀσήμαντος φαίνεται νὰ εἶνε ὁ σφυριζόμενος Β β ι τ τ, καὶ φέρει ὡς ἐξ-άρτημα ἐν κρίζειν Κ ρ ρ ρ, οὕτω πως δέ, τοῦτο τὸ Β β ι τ τ-Κ ρ ρ εἶνε ὁ φλόγγος, δι' οὗ συνήθως ἄρρεν καὶ θῆλυ προσελκύονται. Ὡς ἐπίσης συχνάκις ἐπαναλαμβανομένων τῶν συλλαβῶν αὐτῶν, ἐκφράζουσι δυσθυμίαν καὶ φόβον.

Διασκέδασι ἢ εὐχαρίστησιν διὰ καλοῦ τινος γεύματος μιᾶς καλῆς κάμπης ἢ εὐτραφοῦς σκώληκος γνωρίζουσι δι' ἐνὸς μεστοῦ Τ α κ, ὅπερ ἀπομιμείται τις διὰ ποππυσμοῦ διὰ τῆς γλώσσης.

Ἐν θυμῷ ἢ ζῆλοτυπῆ ἀφίνει δξύηχον δυσάρεστον φωνὴν καὶ μετὰ τοῦ θήλεος ἐρεθιζόμενον ἐν χθαμαλὸν τερέτισμα καὶ αὐθωρεὶ περιτρέχει ἀπὸ τῆς ρίζης ἕως τῆς κορυφῆς τοῦ δένδρου.

Τοὺς τόνους τούτους ἢ φύσις ἔδωκεν εἰς ἀμφοτέρα τὰ γένη, ἀλλὰ τὸ ἄρρεν διακρίνεται ἰδίως διὰ τοῦ ἄσματός του, ὅπερ ἰσχυρότερον, σφοδρότερον, μὲ σαφεῖς ὠρισμένας στροφάς, καὶ δικαίως λέγομεν τοῦτο ἠδύφωνον κελάδημα. Ὡς ἐπίσης δικαίως τὴν ἀηδόνα βασίλισσαν τῶν ἀδόντων πτηνῶν ὀνομάζομεν καὶ καταπληκτικὸν εἶναι ὀδόσῃν δύναμιν τὸ πτηνὸν τοῦτο τῶν φωνητικῶν ὀργάνων κατέχει.

